

LIETUVIŲ KALBOS

dalijamoji medžiaga

PRADINIŲ KLASIŲ
MOKINIAMS



Ši dalijamoji medžiaga padeda diferencijuoti užduotis, ypač mokant vaikus pagal modifikuotas ir adaptuotas programas.

Medžiaga patogi tuo, kad viename lape užduotys pateiktos šešiems mokiniams. Tą pačią užduotį vieną pamoką galima duoti stipriam vaikui, o ją nurašyti galima skirti mokiniui, kuris mokosi pagal modifikuotą programą.

Dalijamoji medžiaga padeda organizuoti savarankišką ugdytinių darbą. Ją galima naudoti įvairiose pamokos dalyse: aiškinant naują temą, įtvirtinant žinias, per apklausą, kartojant kursą, taisant vaikų klaidas (iš anksto įdedant į kontrolinių darbų sąsiuvinį kortelę su tokia užduotimi, kurios mokinys dar gerai nemoka atlikti).

Užduotys viena nuo kitos atskirtos rėmeliais. Kol vieniems mokiniams aiškiname, ką reikia daryti, kiti gali nuspalvinti ornamentus.

Parengė Šiaulių Simono Daukanto vidurinės mokyklos mokytoja Laima Laurinaitienė

TURINYS

ABĖCĖLĖ. Surašyk žodžius abėcėlės tvarka.....	4
BALSĖS. Įrašyk praleistas raides.....	5
Įrašyk praleistas raides u ar ū.....	6
PRIEBALSĖS. Pažymėk priebalses.....	7
Įrašyk priebalses g ar k, b ar p.....	8
Įrašyk tinkamas priebalses.....	9
DVIBALSĖS. Rask dvibalses	10
Pažymėk dvibalses.....	11
Įrašyk praleistas raides ie, e ar ė.....	12
Įrašyk tinkamas raides.....	13
Įrašyk praleistas raides uo ar o.....	14
Įrašyk praleistas raides.....	15
Įrašyk praleistas dvibalses ai, uo, ei, ui, au, ie.....	17
BALSĖS a, ę, i, u, ę ŽODŽIO GALE. Įrašyk praleistus žodžius.....	18
Įrašyk tinkamas galūnes.....	20
Įrašyk žodžius, atsakančius į klausimą kur?22	
SAKINYS. Sudėk skyrybos ženklus.....	23
PAGRINDINĖS SAKINIO DALYS. Pažymėk pagrindines sakinio dalis.....	25
Sudaryk sakinius.....	26
SAKINIŲ IŠPLĖTIMAS. Išplėsk sakinius.....	27
Sugalvok ir parašyk tinkamus žodžius.....	28
Pažymėk žodžius, atsakančius į klausimą kaip?.....	29
LITERATŪRA.....	30

ABĖCĖLĖ

Surašyk žodžius abėcėlės tvarka.

Jurga

Saulius

Rožė

Aldona

Petras

Nijolė

Valdas

Gražina

Svajūnas

Dalia

Birutė

Eglė

Audronė

Vladas

Nijolė

Valė

Jonas

Zita

Arvydas

Birutė

Kazys

Vaiva

Živilė

Gintautas

Jovita

Antanas

Irena

Skirmantė

Ona

Ieva

Vytautas

Marytė

Kostas

Arūnas

Laima

Rimas

Sigitas

Adelė

Jūratė

Kastytis

Violeta

Leonas

BALSĖS

Irašyk praleistas raides.

Vaik__čiai! Šiandien
šilt__s, gražus oras.
Malonu pasivaikščioti
gatv__je. Tokiomis
dien__mis daug maš__nų
ir motocikl___. Visi
sk__ba. B__kite labai
atidūs. Iš mok__klos
eikite į namus.

Šiandien lietinga diena.
Pro apl__tus mašinų lan-
gus vairuot__jai blogai
mat___. B__kite labai atidūs.
Ži__rėkite, kad mašinos
neužvažiuotų ant j__sų.
Gatvę pereikit__tik
sankryžose. Nežaisk__te
gatv__se.

Šiandien lauk__nešalta.
Švieč__saul___. Gatvės__
labai sl__du. Gatve eit__
reikia labai atsargiai. Kai
slid__, reikia labai
saug__tis mašinų.
Vairuot__jai iš karto
neg__li jų sustabdyti.

Šiandien lauk__sning___.
Sningant bl__giau
mat__ti k__lias. Dėl
vieno neatsargaus
žingsnio gali įv__kti
nelaimė. Todėl, grįždami
į namus, b__kite labai
atsargūs.

Tėv__nė	l__gus
kn__ga	g__d__tojas
palap__nė	ž__ba
p__nė	kaim__nas
k__la	š__las
suž__bo	š__la
ž__dėti	gen__s

L__ti	smėl__s
r__tas	skait__kla
draug__stė	les__kla
st__klas	l__zdas
mok__kla	sl__va
mok__nys	r__tas
b__tė	k__tas

Įrašyk praleistas raides u ar ū.

Lak__nas

berni__kas

m__zika

r__ta

med__s

r__ko

r__das

R__mai

spind__lys

__pė

mal__nas

m__gė

gr__das

kr__mas

Lakšt__tė

__gnis

__sas

b__ti

r__duo

kr__mas

b__vo

Ži__ri

sk__ba

b__lvė

m__sų

sald__s

mal__nas

p__pa

Moči__tė

k__rmis

m__ras

s__ris

k__peta

bij__nas

t__ri

Pab__do

r__ksta

t__ri

sk__ba

ži__ri

b__lvė

gr__das

PRIEBALSĖS

Pažymėk priebalses.

Audringas vėjas ėmė
laužti medžių šakas. Mažą
broliuką supdavo lopšelyje.
Tarp tankių šakelių
paukštis susisuko gūžta.

Puodynėje pienas
pradėjo rūgti. Praūžė
vėjas lenkdamas medžių
viršūnes. Džiaugsmas
tryško iš vaikučių veidų.

Linksmi suskambėjo
skambutis skelbdamas
naujus mokslo metus.
Niekas nenori sirgti.
Zuikelis labai baikštus.
Mano senelis miške
medžius kirsdavo.

Šuo padėjo vagį sekti.
Romukas įvykdė duotą
pažadą. Iš laužo ėmė
rūkti dūmai.

Ant kalno pradėjo dygti
žolė. Sniegas ėmė slėgti
jaunas medelio šakeles.
Skrudžių darbštumas ir
mums yra pavyzdys.
Broliukas jau moka pats
sagas užsisiegti.

Vaikai mėtėsi sniego
gniūžtėmis. Jonukas ėmė
bėgte bėgti. Pavasarį
sprogsta nauji medžių
lapai. Statinėje rūgsta
kopūstai. Mama pradėjo
skalbinius skalbti.

Įrašyk priebalses g ar k, b ar p.

Snigti – snigo.

De__ti – ...

Sir__ti – ...

Bè__ti – ...

Gerbti – gerbè.

Dir__ti – ...

Grè__ti – ...

Skal__ti – ...

Vengti – vengè.

Bè__ti – ...

Den__ti – ...

Mè__ti – ...

Gaubti – gaubè.

Au__ti – ...

Bai__ti – ...

Žen__ti – ...

Slègti – slègè.

Dy__ti – ...

Bè__ti – ...

Var__ti – ...

Skalbti – skalbè.

Skel__ti – ...

Bau__ti – ...

Dir__ti – ...

Žengti – žengè.

Au__ti – ...

Mè__ti – ...

Se__ti – segè

Dirbti – dirbo.

Grè__ti – ...

Skal__ti – ...

Grie__ti – ...

Snigti – snigo.

De__ti – ...

Sir__ti – ...

Bè__ti – ...

Skalbti – skalbè.

Skel__ti – ...

Bau__ti – ...

Dir__ti – ...

Slègti – slègè.

Dy__ti – ...

Bè__ti – ...

Var__ti – ...

Gaubti – gaubè.

Dir__ti – ...

Grie__ti – ...

Skal__ti – ...

Įrašyk tinkamas priebalses.

Šiandien Ru__sėjo pirmoji.

Laimingi vaikų veidai

džiau__smu šviečia.

Vėl į mokyklą sugri__tam

visi. Mes būsime

dar__štūs ir drausmingi.

Išaušo Ru__sėjo pirmosios

rytas. Verutė ima dar

greičiau žen__ti. Mūsų

veiduose šviečia

džiaugsmas.

Vasarą miške rin__davome

uogas, grybus ir riešutus.

Neprinokusios vyšnios

rū__ščios ir neskanios.

Rudenį pasėliai sudy__sta,

sužaliuoja.

Vaikai mė__sta

pamė__džioti paukščių

balsus. Pavasarį kregždės

li__dė pastogėje lizdą.

Mūsų mieste yra dau__

dir__telių.

Vaikai mė__sta

pamė__džioti paukščių

balsus. Iš fabriko kamino

rū__sta dūmai. Mūsų

darže jau dy__sta žirniai.

Voverytė ėmė grau__ti

kankorėžį.

Jau pradėjo sni__ti.

Ropė ėmė smarkiai

au__ti. Darbą reikia

dir__ti laiku. Pavasarį

vėl pas mus sugri__ta

paukščiai.

DVIBALSĖS

Rask dvibalses.

Nelaimėje pažinsi draugą.
Akių pasiklausk ir atrasi.
Ką pasėsi, tą ir pjausi.
Geriau prastas lopelis
negu daili skylutė.

Melagis per pasaulį pereis,
bet nesugriš. Mažas
grūdelis didžiu medžiu
užauga. Daug apžiosi,
mažai nukąsi. Prieš
guldamas nusiprausk
šaltu vandeniu.

Knyga – mūsų geriausias
draugas. Liežuvis be kau-
lo: kur siunčia, ten eina.
Geriau tylėti, negu niekus
kalbėti. Lauko paukštis
laukan žiūri.

Senam dera patarti,
jaunam paklausyti. Plauk
rankas prieš valgį.
Darbštus duoną gamina,
tinginys vargą augina.
Globokime gyvulėlius
ir paukštelius.

Sauliukas visada prausiasi
šaltu vandeniu. Eisime į
mišką toliau, rasime
medžių daugiau. Verkia
duona, tinginio valgoma.
Tinginiui visuomet blogi
metai.

Mūsų klasėje daug vaikų.
Mūsų klasės moksleiviai
gerai mokosi. Jais
džiaugiasi tėveliai.
Audrutė su tėveliu buvo
Kaune. Krinta baltos
snaigės.

Pažymėk dvibalses.

Eina be kojų, muša be
rankų, pats nieko nemato,
o kitiems rodo. (Laikrodis.)
Daug sesyčių vienam
lopšely supasi. (Žirmis.)
Nei akių, nei ausų, o
aklą vedžioja. (Lazda.)

Katino uodega per ežerą
permesta. (Kibiro lankas.)
Eina per ugnį – nedega,
eina per vandenį – neskęsta,
eina per šiaudus –
nešiugžda. (Šešėlis.)

Auksu mesta, sidabru
atausta, deimanto peiliu
rėžta. (Vaivorykštė.) Turi
kojas – neina, turi
plunksnas – nelekia, dieną,
naktį šildo. (Lova.)

Auksinis obuolėlis pro
langą šviečia. (Saulė.)
Eina be kojų, muša be
rankų. (Laikrodis.) Daug
sesyčių vienam lopšely
supasi. (Žirmis.)

Nei akių, nei ausų, o
aklą vedžioja. (Lazda.)
Eina per ugnį – nedega,
eina per vandenį – ne-
skęsta, eina per šiaudus –
nešiugžda. (Šešėlis.)

Katino uodega per ežerą
permesta. (Kibiro lankas.)
Daug sesyčių viename
lopšely supasi. (Pupa.)
Eina be kojų, muša
be rankų. (Laikrodis.)

Įrašyk praleistas raides ie, e ar ė.

Vakar laukuose mačiau
k__lę. Š__ši ir v__nas yra
s__ptyni. Gr__blio kotas
išrašytas, mano brolio
padarytas. Šuo gr__bė
dantimis už kojos. Vingio
parke įrengta karus__lė.

Senelė po kojomis pasi-
dėdavo ž__mą k__dutę.
Ž__mą upės ir ežarai
apsidengia l__du. Metai
turi dvylika m__n__sių.
P__nė žydi geltonai.
R__šuto kevalas k__tas.

Šiandien pražydo mano
išauginta g__l__. S__nelei
dantį g__lia. Birž__lis
ir l__pa yra vasaros
m__n__siai. Per Žagarę
teka mažytis up__lis.
Danguje m__nulis šv__tė.

Š__š__lis nei ugnyje dega,
nei vandenyje skęsta.
Mūsų mokyklos mokiniai
pas__kė gerų rezultatų
moksle. S__n__lis pas__kė
pasaką ir palink__jo
vaikams labos nakt__s.

Dainora moka gražiai
p__šti. Rūta ir m__ta
mūsų darž__liuose augi-
namos g__l__s. P__nė žydi
geltonai. R__šuto k__va-
las labai k__tas.

Per Žagarę teka mažytis
up__lis. Š__š__lis nei
ugnyje dega, nei vande-
nyje skęsta. S__n__lei
dantį g__lia. Šiand__n
pražydo mano išauginta
g__l__.

Įrašyk tinkamas raides.

Pavasariį grįžta mūsų
sparn__ti draugai. Geri
vaikai nemel__ja. Š__
piktai loja ir p__la ne-
pažįstamą žmogų.

Mamytė pro langą man
mos__ja skarele.

Krūm__se s__kia lakštin-
galos. Darbymetyje ir
akm__kruta. Mano ses__
vardu Audronė. Gl__snio-
šakos beveik siekė vandenį.

Senelė ryšėjo j__da
skarele. Šaltas vand__
atgaivino nuvargusius
keleivius. Musė maišė,
__das vandens nešė.
Dang__lė švariai nušveitė
p__dus.

Choras gražiai dain__ja.
Atkeliavo pas mus rud__,
J__zukas ir Jonukas
skynė ob__lius. __gas
supylėme į p__dą ir
išvirėme __gienę.

Dang__lė švariai nušveitė
p__dus. Šaltas vand__
atgaivino nuvargusius
keleivius. Atkeliavo pas
mus rud__. Arklininkas
įkalė k__lus ir pririšo
arklius.

L__šam žmogui visada
reikia padėti. Lap__čiai
medžiai vėj__tą dieną
šnara. Geri vaikai
nemel__ja. Š__piktai
loja ir p__la nepažįstamą
žmogų.

Įrašyk praleistas raides uo ar o.

Kaminkrėtys darbo metu
vis__met s__dinas.

Naujame s__de žmonės
s__dina medelius. Jūroje
kilo didelės bang__s.

Vaikai žygiavo
dain__dami.

R__žė pasip__šė raud__-
nais žiedais. Miško
r__žas skyrė du kaimynus.
Jūroje kilo didelės bang__s.
Miške J__zukas rado
lapės __lą. Jūros bangos
atsimuša į kranto __lą.

K__sa mūsų namo kamine
susiuko lizdą. J__nukas
k__si. Po šiltos, gražios
vasaros atėjo rud__. Mano
mamos rud__ palto
gelsva apykaklė.

Drėgname miške Dang__-
lė gynėsi nuo __dų. __dų
apdirbimu nuo seno
garsėjo Šiaulių miestas.
Mūsų klasės s__lai
nudažyti šviesiai. Jau
pražydo s__dai.

Po šiltos, gražios vasaros
atėjo rud__. Jau nubyrėjo
ob__liai. Drėgname miš-
ke Dang__lė gynėsi nuo
__dų. Miške J__zukas ra-
do lapės __lą. R__žė pasi-
p__šė raud__nais žiedais.

Naujame sode žmonės
s__dina medelius. Jūroje
kilo didelės bang__s.
Vaikai dain__dami žy-
giavo gatve. Jau pražydo
s__dai. K__sa mūsų na-
mo kamine susiuko lizdą.

Įrašyk praleistas raides.

Romuk__ mokytoja dova-
nojo knygelę „Z__kis
P__kis“. Kaimynų ber-
niuk__ Juozuk__ nupirko
naują švarkelį. Parsine-
šėme dažų inkilėl____
nudažyti.

Z__kis labai bailus žvė-
relis. Mūsų klasės sporti-
nink__ Zigm__ Pranul__
atsiuntė garbės raštą. Mama
pasiuntė Janytę m__lo nu-
pirkti. Paukšč____, kaip ir
žmog____, reikalinga laisvė.

Andriuk__ mama užrišo
raištelį. Romuk__ moky-
toja dovanojo knygelę
„Z__kis P__kis“. Julytė
turi dėžutę pieštuk____,
trintuk__ ir parker____
įsidėti.

Paukšč____, kaip ir žmo-
g____, reikalinga laisvė.
Parsinešėme dažų inkilėl____
nudažyti. Savo broliuk____
Broni__ padovanojau
žaislą. Z__kis labai
bailus žvėrelis.

Mokiniai įteikė gėlių jau-
nam kar____. Vaikai atnešė
p____kių gėlių. Stasiuk__ bu-
vo įteikta knyga. Mūsų kla-
sės sportinink__ atsiuntė
garbės raštą. Vaikai kaimy-
n__ nusiuntė sveikinimą.

Sūnus tėv__ nusiuntė
laišką. Audr__ ir Anta-
n__ mokytoja parašė įver-
tinimus. Vaikai mokyto-
j__ pensinink__ įteikė
gėlių. Mama pasiuntė
Janytę m__lo nupirkti.

Įrašyk praleistas raides.

Ką aš myliu?

Aš myliu mamyt___, tėve-
l___, broliuk___, sesut___,
senel___, močiut___, moky-
toj___ ir savo draug___.

Ką aš auginu?

Aš auginu rūt___, mėt___,
lelij___, tulp___, našlait___,
narciz___, bijūn___,
jurgin___.

Ką aš mėgstu?

Aš mėgstu sriub___, mės___,
žuv___, kiaušin___, koš___,
pomidor___, obuol___,
saldain___, kisiel___,
kompot___, sultin___.

Ką aš mačiau ekskursijoje?

Aš mačiau Palangos
miest___, Baltijos jūr___,
smėlio kop___, gražų
park___, Gintaro muziej___,
Birutės kaln___.

Ką aš sutikau gatvėje?

Aš sutikau gatvėje
klasės draug___, kaimyn___,
savo mokytojų___, dėd___
Povil___, mamytės
bendradarb___.

Ką aš girdžiu miške?

Miške aš girdžiu vėjo
ošim___, lapų šlamėjim___,
paukščių čiulbėjim___,
bičių dūzgam___, tolimą
dain___.

Įrašyk praleistas dvibalses ai, uo, ei, ui, au, ie.

Sn__gė	S__las
s__lė	p__das
ž__das	m__šas
k__mas	m__linė
ob__lys	š__kštas
p__nas	š__

V__drodis	Sn__gė
sm__kas	p__nas
žv__gždutė	ob__lys
p__štukas	š__
p__dukas	k__mas
__sis	sn__gas

L__vas	M__lė
__das	j__kas
r__šutai	pur__na
z__kis	d__na
k__las	p__šinys
š__kštas	sm__kas

Vover__tė	L__vas
kri__šė	l__tus
kr__da	k__las
s__las	akm__
sv__dinys	g__dys
l__kas	sl__kas

__dėja	L__vas
v__das	l__tus
p__nas	k__las
l__kraštis	akm__
lini__tė	g__dys
z__kis	sl__kas

M__lė	V__drodis
j__kas	sl__kas
pur__na	žv__gždutė
d__na	p__štukas
p__šinys	p__dukas
sm__kas	__sis

BALSĖS a, ę, i, u, ę ŽODŽIO GALE

Įrašyk praleistus žodžius.

Mes už (kq?) _____ kovo-
sime tvirtai. Senelė plutele pavai-
šino (kq?) _____. Visi žvė-
rys sugulė aplink (kq?) _____.
Lokys pasirinko sau (kq?) _____
po egle. Ekskursantai nori pama-
tyti (kq?) _____.

Žodžiai: taika, ožkelė, pušis,
guolis, pilis.

Vasarą aš aplankiau savo (kq?) _____
_____. Aš niekada
nevėluosiu į (kq?) _____.
Birutė mokosi rašyti pirmą (kq?) _____
_____. Bitutės neša (kq?) _____
_____. Darbas puošia (kq?) _____
_____.

Žodžiai: senelė, pamoka, raidė,
medus, žmogus.

Lokys pasirinko sau (kq?) _____
_____ po egle. Šiomet
žemdirbiai nuėmė puikų (kq?) _____
_____. Mokinių ekskursija
atvyko į (kq?) _____.
Kiekvieno kario šventa pareiga
ginti (kq?) _____.

Žodžiai: guolis, derlius, Vilnius,
tėvynė.

Darbas puošia (kq?) _____
_____. Vasarą aš aplankiau savo (kq?) _____
_____. Birutė mokosi ra-
šyti (kq?) _____.
Kaimynas nusipirko naują (kq?) _____
_____. Ekskursantai
nori pamatyti (kq?) _____.

Žodžiai: žmogus, senelė, laiškas,
mašina, pilis.

Iš smėlio mes statėme (kq?) _____
_____. Aš sutikau (kq?) _____
_____. Aš auginu (kq?) _____
_____. Aš girdžiu
bičių (kq?) _____.

Žodžiai: pilis, kaimynas,
papūgėlė, dūzgimas.

Žąsinas vejasi (kq?) _____
_____. Mergaitė rado
(kq?) _____. Sigitas
sukalė (kq?) _____.
Andrius prižiūri (kq?) _____
_____. Sigutė piešia
(kq?) _____.

Žodžiai: vaikas, baravykas,
inkilėlis, medis, arklys, rūta.

Įrašykpraleistusžodžius.

Pardavėja sveria (*ką?*) _____.
Motulė valgo (*ką?*) _____.
Vaikystėje išmokau gerbti (*ką?*) _____.
Pamačiau (*ką?*) _____, pučiantį (*ką?*) _____.
Tolumoje pamatėme (*ką?*) _____.

Žodžiai: sūris, kriaušė, knyga, berniukas, dūda, lėktuvas.

Gerą aš turiu tėtuką, man nupirko (*ką?*) _____.
Per sausrą palaistyk (*ką?*) _____.
Sesutei teta padovanojo (*ką?*) _____.
Vakar jau mačiau parskridusį (*ką?*) _____.

Žodžiai: laikrodukas, medelis, meškiukas, gandras.

Tolumoje pamatėme (*ką?*) _____.
Atnešk iš sandėlio (*ką?*) _____.
Jūratė moko savo (*ką?*) _____ skaityti. (*Ką?*) _____.
įsidėk į (*ką?*) _____.

Žodžiai: lėktuvas, grėblys, sesutė, knyga, kuprinė.

Į (*ką?*) _____ įleidome (*ką?*) _____.
Pats pasiklok (*ką?*) _____.
Sesutės lėlei padariau (*ką?*) _____.
Kiškis bėga į (*ką?*) _____.
Višta padėjo (*ką?*) _____.

Žodžiai: akvariumas, žuvis, lova, obuolys, vežimėlis, miškas, kiaušinis.

Saulius pamatė (*ką?*) _____.
Voveraitė turi gražią (*ką?*) _____.
Kazytė nuskynė (*ką?*) _____.
Visi žiūrėjome į ateinatį (*ką?*) _____.
Simukas varo (*ką?*) _____.

Žodžiai: paukštis, uodega, gėlė, žmogus, žąsinas.

Senelis Laurynas sukalė (*ką?*) _____.
Gandras baloje pagavo (*ką?*) _____.
Broliukas pievoje sugavo (*ką?*) _____.
Ant obels šakos pamačiau didelį (*ką?*) _____.
Mildutės krepšelyje mačiau (*ką?*) _____.

Žodžiai: inkilas, varlė, drugelis, obuolys, baravykas.

Īrašyk tinkamas galūnes.

Ko yra daug parduotuvėse?

Parduotuvėse yra daug
maisto produkt___, medžia-
g___, bat___, žaisl___, knyg___
ir kitų prek___.

Ko yra daug darželyje?

Darželyje yra daug rūt___,
lelij___, žirnel___, bijūn___,
pakalnuč___, tulp___,
rož___, narciz___ ir kitokių
gėl___.

Ko yra daug daržuose?

Daržuose yra daug kopūs-
t___, agurk___, salot___,
ridikėl___, aguon___,
krap___, pomidor___,
mork___ ir kitų daržov___.

Ko yra daug miškuose?

Miškuose yra daug
įvairių medž___, žvėrel___,
paukšč___, gryb___,
uog___, riešut___, vaista-
žol___.

Ko yra daug soduose?

Soduose yra daug
obuol___, kriauš___, sly-
v___, agrast___, avieč___.

Ko yra daug miestuose?

Miestuose yra daug
didelių nam___, gatv___,
aikšč___, paminkl___,
mokykl___, teatr___,
parduotuv___.

Įrašyk tinkamas galūnes.

Vaik__ būrys ėjo mišku. Tarp medžio šakel__ jie pamatė lizdelį. Paukštel__ snapeliai buvo plačiai išžioti. Vaikuč__ mama graudžiai verkė. Vaikams pagailo paukštės ir jos mažų vaikel__. Jie nuėjo šalin.

Ar esi buvęs ryš__ skyriuje? Čia gali įsigyti vok__, pašto ženkl__, atviruk__. Ryš__ darbuotojai kasdien priima ir perduoda daug sveikinimo telegram__. Čia ateina daug siuntin__, tūkstančiai laiš__k__.

Kaimynas nepagailėjo lėš__ šiltnamiams pastatyti. Šiltnam__ viduje daug stal__ ir lentyn__. Ten auga įvairios gėl__ ir daržov__. Žaliuoja svogūn__ laiškai. Agurk__ žieduose vaišinas bitės. Ant lentyn__ daug gėl__ vazonėl__.

Labai gera turėti draug__. Kaimyn__ Jurgaič__ Antanukas – mano geras draugas. Klasės draug__ būryje man artimiausias yra Rimvydas. Mes visi perskaitėme daug knyg__. Vaik__ darželiui pagaminome žaisl__. Vasarą suruošėme daug žyg__.

Po beržais pridygo ažuoliuk__. Geras amatas peč__ nelaužo. Užsigeidė kaip ožka pipir__. Mokyklos bibliotekoje yra daug knyg__. Gražina paragavo liežuvio galiuku vaist__. Turėjo senelis lysvelę svogūn__.

Su kiekviena pavasario diena daugėja žied__. Eina tėvelis kvieč__ sėti. Po langais iš ryto obuol__ prikrito. Kiemą nuklojo raudoni klev__ lapai. Visas kambario kampas pilnas mašin__. Antanukui pagailo vištuk__.

Įrašyk žodžius, atsakančius į klausimą kur?

(*Biblioteka*) yra daug knygų. Knygos sudėtos (*lentynos*). (*Knygos*) yra gražių apsakymų, paveikslėlių. Kiekviename (*knyga*) sukaupta žmonių išmintis, todėl knygas reikia gerbti ir saugoti. (*Vitrina*) išdėstytos naujausios knygos.

Mūsų (*kambarys*) yra du dideli langai. Ant palangių (*vazonėliai*) auga gėlės. (*Vidurys*) kambario stovi stalas. (*Pasienis*) yra spinta. (*Spinta*) laiko me drabužius. Knygų (*lenty-na*) sudėtos mano knygutės. (*Kampas*) stovi mano lova.

Vakar su tėveliu buvome (*kinas*). (*Bufetas*) tėvelis man nupirko ledų. Mes atsisėdome nurodytoje (*vieta*). Užgesus šviesai, (*ekranas*) mačiau pasaką „Auksinė žąsis“.

Pranukas gydosi (*ligoninė*). Mes jį dažnai aplankome. Pranukas guli (*lova*). Jo (*palata*) yra trys lovos. Mūsų atneštas dovanas Pranukas laiko (*spintelė*). Koridoriaus (*galas*) yra operacinė. (*Operacinė*) daromos sudėtingos operacijos.

Mūsų (*miestas*) yra zoologijos sodas. Šiame (*sodas*) yra daug įvairių žvėrių. Žvėrys ir paukščiai laikomi (*narvai*). Žuvys plaukioja (*akvariumai*). Man patinka žiūrėti, kaip beždžionės laipioja (*medžiai*), supasi (*sūpuoklės*).

Mano mama dirba (*spaustuė*). Man labai įdomu apsilankyti jos (*darbovietė*). Dideliame (*kambarys*) sustatyti aukšti stalai su dėžutėmis. Tose (*dėžutės*), kurios vadinamos kasomis, laikomos raidės. (*Spaustuė*) spausdinamos knygos, žurnalai, laikraščiai. (*Laikraštis*) mes randame daug įdomių naujienų.

SAKINYS

Sudėk skyrybos ženklus.

Rasos lašeliai tviska ant žolės
geri vaikai gerbia vyresnius
žmones baltasis kiškelis turi
daug bėdų.

Katinėlis ir gaidelis apsi-
gyveno trobelėje aš užsipre-
numeravau žurnalą „Genys“
giria baltąjį kiškelį slepia
ir maitina.

Mūsų klasės mokiniai mėgs-
ta skaityti knygas vasarą
būna daug darbų darže se-
nelis veža šieną.

Vaikai padeda mamytei dirb-
ti stenkis daugiau žinoti ber-
niukai padėjo senelei pereiti
per gatvę.

Iš po kojų purptelėjo ma-
ža paukštytė pieva kvepia
kmynais ir ramunėmis
baltasis kiškelis turi daug
bėdų.

Juras žaidė sode jis nety-
čia užmynė bitę ji įgėlė
Jurą berniukas sušuko ir
pradėjo verkti mama
vaiką nuramino.

Sudėk skrybos ženklus.

Bičių spiečius susimetė
krūme dėdė bitininkas jis
spiečių nunešė į avilį visus
metus dėdė turi skanaus
kvepiančio medaus.

Lauke smarkus šaltis
visur balta prie namo
didelė pusnis ant prūdo
slidus ledas paukščiai
jau seniai išskrido į
pietus.

Atėjo ruduo saulė mažai
šildo paukščiai skrenda į
pietus nuo medžių krenta
pageltę lapai ūkininkai
jau baigia nuimti derlių.

Linksmiau šviečia saulė
žemė atšilo ankstyvas pava-
saris ėmė tekėti linksmi
upeliai pražydo ankstyvosios
pavasario gėlės dūzgia bitės
čirena vieversėliai prasidėjo
pavasario sėja.

Debesys uždengė dangų
žaibavo žaibai ir griaudė
griaustinis ėmė lyti paukš-
čiai nutilo vaikai nubėgo
į namus jie laukė vėl
pasirodančios saulės.

Juras žaidė sode jis nety-
čia užmynė bitę ji skau-
džiai įgėlė Jurą berniukas
sušuko ir pradėjo verkti
mama vaiką nuramino ir
davė saldaus medučio.

PAGRINDINĖS SAKINIO DALYS

Pažymėk pagrindines sakinio dalis.

Per vasaros atostogas Sigutis dirbo kaime. Vieną kartą žmogelis arė pūdymus. Stovėjo trobelė ant vištos kojelės. Mes dažnai aplankydavome Dubingių ežerą.

Vėjas papūtė ir išdulkino visus miltus. Jonelio motutė dažnai sirgdavo. Sėdėjo senelis ant akmenėlio ir žiūrėjo į vandenėlį. Grįždavo tėvelis iš miesto ir lauktuvių parveždavo.

Ant aukšto kalno Raudonkepuraitė sėdi. Skrido pro šalį varna ir pagriebė apsiaustėlį. Vakaraus knygas skaitydavau. Daug apžiosi – mažai nukąsi.

Sigutė atnešė pamotei audeklą. Mažoji sesytė dažnai verkdavo. Bebenčiukas ežere žvejojo. Kaimynų tvarte giedojo gaidys.

Juoda višta ant raudono kiaušinio tupi. (*Puodas.*) Šeimininkė su gelda nešė miltus iš klėties. Žiema praeis – vasara ateis. Aukšinis obuolys pro langą šviečia. (*Saulė.*)

Po langais pražydo gėlės. Medžiotojas išvaikščiojo visą mišką. Vaikai klausėsi pasakų senelio. Mama išvirė skanios sriubos.

Sudaryk sakinius.

Kareivis _____
namiškius. Šilelyje _____
_____ uogos. Tėvas _____
_____ malkų. Senelei
_____ dovanų.

Žodžiai: prisirpo, priskaldė,
atvežėme, aplankė.

Vieversėlis _____ vis
aukščiau. Mokiniai _____
į spektaklį. Kaimynų tvarte
_____ gaidys. Senis
katinas _____ vilką. Mo-
kytoja mus _____, bet
ir daug _____.

Žodžiai: skrido, išėjo, giedojo,
susitiko, mylėjo, reikalavo.

Bebenčiukas ežere _____.
Laumė _____ kvailutės.
Kartą kiškis _____
vilką. Eglė _____, o
genys _____ ant
kito medžio.

Žodžiai: lūžo, atsitūpė, nesugavo,
žvejojo, susitiko.

Visas kolektyvas _____
Onytei. Mama _____
Vidukui megztinį. Tiršti de-
besys _____ saulę.
Tadas visada mandagiai _____
_____. Gamtos kabinete _____
_____ ir kanarėlė.

Žodžiai: padėjo, numezgė,
uždengė, elgėsi, buvo.

Po langais _____ gėlės.
Medžiotojas _____
visą mišką. Vaikai _____
pasakų senelio. Mama _____
_____ skanios sriubos.

Žodžiai: išvaikščiojo, išvirė,
klausėsi, pražydo.

Onutė _____ draugei
skalbti. Mokiniai po pamokų
_____ namo. Šiltnamy-
je _____ gėlės ir dar-
žovės. Kvailutė _____
žuvelės ir _____ ją
į ežerą.

Žodžiai: padėjo, skubėjo, augo,
pasigailėjo, paleido.

SAKINIŲ IŠPLĖTIMAS

Išplėsk sakinius.

Rimantas skaito. Rimantas skaito laišką. Vaikai klausosi pasakos. Vaikai klausosi. Šuo bėga keliu. Šuo bėga.

Lauke jau dygsta bulvės. Dygsta bulvės. Lakštingalos suokia. Lakštingalos suokia vakare. Skruzdėlės skuba į skruzdėlyną. Skruzdėlės skuba.

Kupranugaris eina per dykumą. Kupranugaris eina. Pučia šaltas vėjas. Pučia vėjas. Skrenda lėktuvas. Aukštai skrenda lėktuvas.

Petrukas mokosi eilėraščių. Petrukas mokosi. Lyja lietus. Lyja šiltas lietus. Traukinys sušvilpė ir sustojo. Traukinys sustojo.

Mama mezgė. Mama mezgė pirštines. Kilo gaisras. Sodyboje kilo gaisras. Giedojo gaidys. Kaimynų kieme giedojo gaidys. Mama virė. Mama virė skanią sriubą.

Darbininkai ilsisi. Darbininkai ilsisi po sunkios darbo dienos. Kyla tamsūs dūmai. Kyla dūmai. Garvežys sušvilpė. Garvežys garsiai sušvilpė.

Sugalvok ir parašyk tinkamus žodžius.

Naktį šunelis gulėjo (*kur?*)
_____. Baravykai ir
raudonikiai jau (*kur?*) _____.
_____. Mama grybus
išvirė ir pakepino (*kur?*)
_____. Daug gražių
apsakymėlių yra šioje (*kur?*)
_____. Sriuba jau ga-
ravo (*kur?*) _____.

Mano tėvelis dirba (*kur?*)
_____. Bitės gyvena
(*kur?*) _____.
Labai daug keleivių telpa
(*kur?*) _____.
Vakar Jurgiukas buvo (*kur?*)
_____. Mokinys sėdi
(*kur?*) _____.

Daug vandens yra (*kur?*)
_____. Gandras
gyvena (*kur?*) _____.
Arbata verda (*kur?*) _____.
_____. Knygos ir
sąsiuviniai sudėti (*kur?*)
_____. Gražinutė savo
lėlę migdė (*kur?*) _____.

Daug žuvų buvo (*kur?*)
_____. Karvės ganosi
(*kur?*) _____.
Tupi žvirblis (*kur?*)
_____. Vaistai yra
(*kur?*) _____. Cukrus
laikomas (*kur?*) _____.

Vaikai prisirinko grybų (*kur?*)
_____. Mes laukėme
močiutės (*kur?*) _____.
Mergaitė prisiskynė gėlių
(*kur?*) _____. Mikas
nusipirko pieno (*kur?*) _____.
_____. Skrenda būrys
paukščių (*kur?*) _____.

(*Kur?*) _____ pastatytas
gražus namas. (*Kur?*) _____
_____ auga skarota eglė.
Gelsva puriena pražydo
(*kur?*) _____.
(*Kur?*) _____ augo
baltaliemenis beržas. Baltas
drugelis skraidė (*kur?*) _____.

Pažymėk žodžius, atsakančius į klausimą kaip?

Motina meiliai glostė mažylio galvelę. Antrokai pažadėjo visur mandagiai elgtis. Mes dažnai aplankome senele.

Po lietaus gražiai sudygo daržovės. Mano sesutė moka dailiai juostas austi. Mokiniai švariai rašo.

Valė greitai bėga. Obelaite sparčiai augo. Voveraitė vikriai šokinėjo nuo šakelės ant šakelės.

Prie degančio laužo vaikai linksmiai dainavo. Iškilmingai žygiavo šventinė eiseną. Arūnas visada drąsiai atsakinėja pamokas.

Skaisčiai švietė saulė. Dauguma vaikų įdėmiai klausosi pasakų. Ryškiai žibėjo naktį žvaigždės. Jūratė mandagiai sveikino mokytojus.

Tado mama sunkiai sirgo. Mano brolis uoliai mokėsi. Smarkiai griaudė griautinis ir žaibavo žaibai. Po lietaus greitai dygo grybai.

LIETUVIŲ KALBOS DALIJAMOJI MEDŽIAGA
Pradinių klasių mokiniams
Sudarė Laima Laurinaitienė

2003 08 29. 1,5 leidyb. apsk. l. Reg. Nr. 30–165.
Išleido K. J. Vasiliausko įm., Lyros g. 14–25, Šiauliai.
El. paštas orfis@svi.lt, tel./faksas (41)595–518.
Spausdino UAB „Raštek“, Spindulio g. 8, Šiauliai.